Kulturdirektoratet

Ekstremvær og kultursektoren – hvordan ruster vi oss?

Ekstremværet endrer seg, og det skyldes i stor grad menneskeskapte klimaendringer. Med global oppvarming endres også de ekstreme værhendelsene. Mange steder blir de både hyppigere og mer alvorlige.

For kultursektoren betyr dette økt belastning på landskap, bygninger, kulturminner og kulturmiljøer. Konsekvensene kan være både akutte skader og skader som utvikler seg over tid.

Gode vaner å innarbeide før ekstremværet rammer

1 Samarbeid om kunnskapsdeling

Jobb sammen med andre kulturaktører, frivillige organisasjoner og kommunen for å bygge kompetanse og etablere gode rutiner før, under og etter ekstremvær-hendelser. Lær av andres erfaringer og del egne.

2 Stresstest organisasjonen på forhånd

Øv på situasjoner som er knyttet til klima- og ekstremvær-hendelser.

3 Kultur er sentralt i beredskap

En kultursektor som fungerer så normalt som mulig i krisetid vil være et viktig ledd i nasjonens totalberedskap. Det er en klar og positiv sammenheng mellom andel av borgere som deltar i kulturelle aktiviteter og aktivt med-borgerskap, demokrati og sosial tilhørighet.

4 Bygg lokale og helst sirkulære forsyningskjeder

Legg til rette for lokale løsninger, samlokalisering og koordinering av tilbud, særlig i områder med store avstander. Dette kan gjøre beredskapen mer robust.

5 Del ansvar og eiendeler

Å samarbeide om eierskap, ansvar og vedlikehold av områder, objekter og eiendeler gjør oss mindre sårbare i kriser, og kan samtidig senke kostnadene for hver aktør.

Slik kan du bli bedre forberedt

Lag en beredskapsplan for ekstremværhendelser

En god beredskapsplan bør gjøre organisasjonen i stand til å:

Forebygge	Oppdage	Respondere
Planlegg for ekstremvær-hendelser, sett klare rutiner som alle kjenner, og lag gjerne scenarier	Overvåk værforholdene	Vite hva vi skal gjøre når uværet slår til

Planen bør:

- Kartlegge innendørs og utendørs risiko
- Tydelig angi hvem som har ansvar mens ekstremværet pågår
- Beskrive tiltak og rutiner for vedlikehold som minimerer risiko for skade ved ulike typer ekstremvær

Som et minimum bør beredskapsplanen beskrive:

- Hvem som er ansvarlig for å overvåke uværet
- Hvor og hvordan vi henter inn værinformasjon
- Definerte handlingsnivåer (grønn/gul/oransje/rød) med klare terskelverdier
- Konkrete tiltak for hvert nivå og for hver faretype
- Hvem som har ansvar for å ta vare på publikum
- Prosedyrer for kommunikasjon og varsling
- Prosedyrer for evakuering

Legg klimaprofilen for fylket ditt til grunn for beredskapsplanen

Gjør deg kjent med klimaprofilen for ditt fylke og lag en beredskapsplan. Klimaprofilene fra Norsk klimaservicesenter gir et kortfattet sammendrag av dagens klima, forventede klimaendringer og klimautfordringer på fylkesnivå.

Merk at enkelte kommuner har egne klimaanalyser, risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS), og noen har også laget klimaprofiler som kan være relevante.

Sjekk også risiko- og sårbarhetsanalysen for ditt fylke hos Statsforvalteren (FylkesROS).

NIKUs døgnåpne beredskapstelefon for krisehåndtering for kulturminner:

481 10 777

Kilder

Arbeidsverksted under Varmere Våtere Villere i Bergen i mars 2026
Totalberedskapsmeldingen 2025
Norsk klimaservicesenter

NB!

Denne plakaten er første versjon av et arbeid som nettopp er satt i gang hos Kulturdirektoratet. Den er veiledende, og har som mål å bidra til flere samtaler og økt oppmerksomhet om beredskap for ekstremvær i kultursektoren.